

פרדטוקול מט. 27/3
מיטיבת ועדת הכלכלה
סיומ ג' י"ז תמוז תשי"ג - 30.6.53
בשעה 11.00

חברי הועדה:

משתתפים:

- הי"ר ס. בנטוב
- ב. אבניאל
- י. אורי
- ט. נבה
- ס. חזני
- ס. וילנר
- י. גיצני
- ע. טיסון
- ש. פרלסטיין

מוזמנים:

- מר קיטרון - מטעם משרד המספחים
- מר טינץ - מטעם משרד התחבורה
- מר יערי - מטעם משרד התחבורה

סדר הירום:

- א. הסיוור לתורכיה
- ב. הפלצות ועדת המטבה לענייני טבק
- ג. המסך הדיון בחוק לתיקון פקודת הנמלים.

הי"ר ס. בנטוב:

פותח את הישיבה.
מני רוצה לגרן חבר כנסת חדש, שבכנסת לוועדה

במקום חבר הכנסת אזניה.

אשר לסיוור, לפי מצב העניינים כרגע, יש לנו סיכויים, לפי הזמנת שהם, לחפליג באניית שהם המפלגה לאלכטנדורתה כדי לקחת עוליים מפרס. יש ידיעות סותרות לגבי זמן ההפלגה. כפי שאמרו לי מנהלי חברת שהם, זה ענין של 3 ימים, אך עכסו מתברר שזה יימשך 6 ימים. בכל אופן, בקסתי טיטיגו איגפורטציה מלאה ביחס לכך. האלטרנטיבה הסניה שעמדה על הפרק היתה, הפלגה לקפריסין. למעלה מכל טפק הוא, שאנו צריכים לגסט לסדור הניירות, ואני מבקט על כן את כל חברי הועדה למסור את הפרטים הדרושים לפזכיר הועדה.

י. אורי:

היות ולא הייתי בישיבה הקודמת, ברצוני
לשאול - מהי מטרת הנסיעה בכלל?

היו"ר ס. בנטוב:

בקשר עם הדיונים שהיו לנו על בעיות
תנאי עבודתם, והדיבות לעריקה, ובקשר
לפעולות חברת שהם, אנו רוצים לראות מקרוב את פעולות הסגנות הישראלית
בתנאי עבודתם של הימים.

י. אורי:

יש לי חולשה לסיורים בארץ, שאותם אני
תובע ודורש. אבל אין לי כל ענין בנסיעה
לקפריסין או לאלקסנדריה. אם זוהי הזמנה של חברת שהם, יסע כל מי שרוצה
לנסוע. אבל אז לא הייתי רוצה: א) שהסיור ייערך בזמן ישיבות הכנסת;
ב) לא הייתי רוצה שסיור זה ייערך במקום הסיור לסדום, שלדעתי הוא יותר
מעטי מאשר הסיור לתורכיה.

היו"ר ס. בנטוב:

אני סבור שסיורים אלה אינם באי כפרס
לילדים טובים. אני חושב שסיורים בדרך-
כלל כרוכים בעניינים שאנו מטפלים בהם, וסיור אחד אינו דוחה את מטבתו.
היתה זו הרגשה של רוב חברי הועדה, גם שלי, שבכל-זאת, אחרי שדנו בענייני
שהם והימים, טוב לראות את הדברים בפעולתם. כמובן, אין חובה על כל חברי
הועדה להשתתף בכל הסיורים, כשם שאין עליהם חובה לבוא לישיבות הועדה.
מבחינה חוקית אין לנו כל אפשרות להכריח חבר להשתתף בישיבות הועדה,
ודין סיור כדיון ישיבה. וחשיבותו של הסיור איבה מתבטלת מסום כך, שמישהו
אין משתתף בו, אך מאידך אין לנו אמצעים להכריח את החברים להשתתף בו.
סיור זה יהיה בבחינת אחת הישיבות של הועדה וכל אחד יהיה רשאי להשתתף
בו או לא.

אשר לסיורים האחרים, הסברתי כאן מספר אין
ספור של פעמים, שאני מסתדל להניע את הנסיעות לסדום הסדר שיאפשר באופן
מכובד לסייר בכל המקומות, שחובה עלינו לסייר בהם. לפני זמן קצר נערכה
ישיבה עם היו"ר הכנסת וסגניו, והם הבטיחו לחנות למסרדי הסטטלה ולשאול,
אם הם מקבלים על עצמם עריכת סיורים אלה. הסיור לתורכיה נעשה על פי
הזמנת חברת שהם, וכאן אינה קיימת בעיה תקציבית, ולכן בצדו של סיור זה
קל יותר.

י. אורי:

היו"ר מעמיד אותי במצב לא נוח, כי אני
חושב שהשתתפות בישיבות הועדה היא חובה
שה שאין כן לגבי סיור. אם אתה אומר, כי דין סיור כדיון ישיבה, זה
מחייב אותי.

היו"ר ס. בנטוב:

אני מחשיב מאד את הסיור לסדום, והוכחה
לכך - היו לי חשיבות רבות לנסוע
באופן פרטי ולא בסעתי, כי אני
כרוך בתקציב, וכל זמן שהתקציב לא יושב לא נוכל לנסוע.

אשר להפלגה, אינני מקבל את היחס החופשי
הזה לסיור שהועדה מחליטה עליו. הסיור הזה אינו סיור פרטי של חברי הועדה
אלא סיור של הועדה לפי החלטתה.

ב. אבינאל:

אני מאד רוצה שסיור זה יצא אל הפועל,
ואהיה מן הראויים להשתתף בו. אבל יחד
עם זאת אנו בני רואה עצמי פסור מלגור אם טוב אנו עושים בסיור הסיור הזה.
אני מבין שיש לנו ענין לנסוע, אני מבין שאין בזה כל כע, כי בלאו הכי
יהיו מקומות פנויים באניה, שבהם רוצה להעמידם לרשות חברי-הכנסת
המתעניינים בשאלות אלו. אבל כל זה, יש לי הרגשה, אינו מצידק באמת
סועדה שלמה של הכנסת, בימי עבודת הכנסת, תצא לסיור של 6 ימים.
ההד בצניבור עלול להיות מאד לא טוב ופסיק. אין לי הרגשה שבסיור זה
בלמד דברים כל כך חשובים, עד שכדאי לעורר הד כזה בצניבור. יחד עם זאת
אני סודה בגלוי: אני רוצה להשתתף, גם משהו אלמד, וזה יגרום לי קורת-
רוח מרובה.

ט. בנה:

אינני מתנגד לסיור זה, אני רואה בזה דבר רצוי, אבל יחד עם זאת אני שואל: (א) האם לא היה רצוי שהסיור ייערך שלא בזמן עבודת הכנסת? (ב) האם לא היה רצוי שהסיור יערך באניה מעורבת - כלא ומוסעים - כדי למנוע את ההדד באיבוד?

א. כהן:

כל הנימוקים שהטעם בה"כ אבניאל הסמעת אני מתפול בטיחה פרטית בקטר לדעיון של בטיעה שלא לקבלת עוליים, אלא כדי ללמוד את בעיות המסע על האניה, אנו מכירים את עטמו ישראל, ואת צרות-העין שלו, אני יודע שבארצות איפה טרגילים לדברים אלה, זה לא היה מעורר שום רוטם. אבל אצלנו הרדסטא שהיה עלול להתעורר בקטר עם בטיעת סותרות של חברי-הכנסת היה שלילי בתכלית. אולם אם בטיעה זו כרוכה באמת עם אפשרות פגישה עם העוליים בשעת עליתם על האניה, הרי לדעתי זהו דבר שיכול להצדיק את עצמו.

פ. ויתור:

אני סבכרה להגיד, פי אני מתפלא על כל הדיון הזה. אינני נלחם יותר על הסידה ססיור זה. אין זה ענין של בלוי. אולם דבר בחטט ישיבות על תנאי עבודה והסמעת וטיבות העריקה, ועתה יש לנו הזדמנות לראות זאת בסאיאות, אני בעד עריכת הסיוור, כי זה אינו על חשבון המדינה, אלא על חשבון החברה.

יחד עם זאת אני מתנגד לכל החשבון הפרובנציאלי הזה ביחס להפלגה באניה מעורבת. אפשר להחליט בעד או נגד, אבל איננו צריכים להיות פרובנציאליים.

ע. מיטרו:

דבריו של הה"כ אבניאל עוררו בי מחשבות. אני ראיתי סיור זה לא כסיור סותרות, אלא כסיור ליטואלי; אנו רוצים ללמוד את תנאי חיייהם של היטאים. אבל אני מציעה להוציא את הנימוק של פגישה עם העוליים. סיור זה אינו נעשה על חשבון הציבור ולא על חשבון המדינה אלא על חשבון החברה. אבל אם יכול להיות ספק של ספק, ואם הציבור יכול לראות בזה בטיעה סותרות - אני חובת שעלינו לבחון עוד הפעם את הצורך בסיור זה.

ס. חזני:

אני מצטרף לדברי הה"כ אבניאל, אני אומר במפורט: אני רוצה לנסוע לסם תענוג. אילו הייתי מטוכנע, כי בסיור זה בלמד דברים שאיננו יכולים ללמוד אותם בדרך אחרת, הרי שיש לערוך סיור זה. אבל אינני מטוכנע בכך. ואם אנו רוצים לראות אניה ישראלית ואת תנאי עבודתם של היטאים, אפשר אלעלות על אניה העוגנת בנמל.

ב. אבניאל:

הצעה מעשית: (א) לדחות את הסיור לפגרת הכנסת; (ב) חברת שוהם מזמינה את חברי ועדת הכלכלה, ולא את ועדת הכלכלה, וטי שירצה להסתמך בסיור, יסתמך בו.

היור"ס. בנטוב:

אני בענין זה בישראל, כבר נסעתי באניות ישראליות. אבל אני חושב שזה יוסיף להסכלתם של חברי הועדה אם ילמדו את תנאי עבודתם של היטאים, יכול להיות שיקול ציבורי, שבגללו צריך לוותר על הסיור. אבל דבר שאינני גורס, זה אצאא לעסוק בענינים פרטיים. אם חדת שהם רוצה להזמין את חברי הועדה באופן פרטי - תעשה זאת.

ועל כן עלינו להכריע: אם אנו מקיימים סיור כזה או לא; אם מקיימים - מתי וכאן יטבן שתי אפשרויות, או שנאביע פה, או שנעשה מטאל בין חברי הועדה.

י. אורי:

אני מציע לקבל את החלטה הבאה: (א) ועדת הכלכלה מקבלת את הזמנת שהם לעריכת הסיור; (ב) הסיור ייערך בזמן הפגרה.

הצעת הה"כ אורי בתקבלה.

היו"ר ס. בנטוב:
הוזמנו על ידי משרד התעבורה לסייר
בנסל חיפה. ההצעה היא שנצא ברכבת הראשונה
מתל-אביב, היוצאת בשעה 7 בבקר, והסיור יסתיים בשעה 17.00.

ס. חזניו:
אני מציע שבהזמנות זו נעלה על אחת האניות
שתעגונה בנסל.

הוחלט לסיים את הסיור בנסל חיפה ביום ה'.
9.7.53

היו"ר ס. בנטוב:
אנו עוזרים לסעיף ב' בסדר-היום: המלצות
ועדת המסנה לענייני טבק

א. כהן:
קיימנו טורה של ישיבות בענין הצעה לסדר-
היום על מחירי הטבק שהועברה לוועדת
הכלכלה, ובישיבות אלה שמענו את כל הגורמים המעוניינים בעיה זו, את
מגדלי הטבק, בעיקר ערביים, אבל גם נציגי המגדלים היהודים, את נציגי
יצרני הסיגריות, את נציגי המוצר המספלים בבלו, ואת נציגי משרד החקלאות
 שלהם האחראיות האגרו-טכנית לגידול הטבק בארץ.

אני מקווה שחברי ועדת הכלכלה קראו את
ההמלצות שנתקבלו בוועדת המסנה פה-אחד. צאם חברי-הוועדה לא קראו המלצות
אלו, אצטרך לקרוא אותן בפניכם, אבל קודם-כל ברצוני להקדים ולומר,
שבעיה זו היא מסובכת מאד מכל בחינתיה; היא מסובכת כבעיה חקלאית
 מיוחדת בטיבה שאינה דומה לשום גידול חקלאי אחר בארץ, מבחינת הייצור,
 מבחינת המספלים בו. זוהי בעיה ספציפית גם מבחינת הסיור, באשר יש
 טונופול מספלת, והיה לנו צורך בזמן רב כדי ללמוד את כל העניינים, ואם
 קבלנו את ההמלצות פה-אחד, הרי אין זה דבר קטן, אם תקחו בחשבון שבוועדה זו
 ישבו שני חברי כנסת שהיו נוריים בטוגיה הזאת, ומצד שני ישבו שני חברי
 כנסת אחרים שהם לא רק מומחים לענין זה, אלא שטניהם היו בעמדות סותרות
 זו את זו, באשר לה"כ קסים הוא מגדל טבק, וזה"כ בן-רנו הוא מייצר
 סיגריות, ולמעשה הוויכוח היה בעיקר בין שני אלה.

ההמלצות שלנו נוגעות לסיור, צורתו
 וצורת קביעת המחירים, שהיא למעשה הבעיה העיקרית.

ואלו הן ההמלצות:

א) סיור הטבק, המחירים וצורת קביעתם.

(קודא את הסעיף)

ב) סוועה לטבק.

(קודא את הסעיף)

ס. וילנר:
מדוע ציינתם: "מגדלי הטבק המובהקים
 בארץ"?

א. כהן:
כי לא קיים ארגון של מגדלי-טבק בארץ.
גידול הטבק בעטה בארץ, כפי שנאמר לי,
 בצורה מספחתית שנמשכת מדורי דורות, וזהו דבר קשה בקריעת ים סוף להקים
 ארגון, כפי שיש לנו ארגונים לגידולים חקלאיים אחרים. כמובן שהיה רצוי
 "יועץ ארגון כזה, וייתכן שבמרוצת השנים הוא גם יקום. אבל כל עוד
 אינו קיים, לא קבלנו את הדעה שלכן אין צורך בכלל להתייעץ במגדלי הטבק.
 ואז מצאנו פתרון ומטרנו, כי המספלה - לאחר שתתייעץ עם חברי הכנסת
 המתאימים - תסמן מי הם שניהם שלטה אנשים המיצגים בפועל את הטקנות
 המגדלים. הצעה זו נתקבלה על ידי כולם, כי אין הצעה אלטרנטיבית
 במקרה זה.

סעיף ג' (קורא את הסעיף)

בסעיף זה נאסר, כי המטולה מצווה לפרסם את מחירי הטבק מיד לאחר קבלת ההחלטה בנידון זה בקרב כל החקלאים, כי עד עכשיו היתה נמסכת קביעת המחיר זמן רב לאחר שהעונה נגמרה, והיו מקרים שהמגדלים לא ידעו חדשים מספר מהו המחיר שהם יקבלו. לנו הוסבר שאנף הבלו עשה זאת שלא לדעת המגדל, אלא לטובתו, אם כי לא במתכוון אבל בעובדה זה היה כך, כי האיחורים שחלו בקביעת המחיר גרמו לכך שבנתיים עלה האינדקס, ובהתאם לכך עלה מחיר הטבק.

י. אורי: מדוע כתבתם "סמוך לאחר תליטתו" ולא סמוך לאחר קטיפתו?

היו"ר ס. בנטוב: אני מציע לכתוב סמוך לאחר האסיף.

הצעת היו"ר ס. בנטוב - בתוספת.

סעיף ד' (קורא את הסעיף) א. כהן:

סעיף זה בתקבל מאחז, שיט עודף מסויים של טבק לעומל הצריכה הנורמאלית, ואם כי אין זה עודף, כי בדרך-כלל הכרחי שתהיה רזרבה של טבק ליבוס, והפעם יש עודף כזה בכמות קטנה, אבל לטרות שהכמות היא קטנה, ליצרנים לא היה בון חוזר לסמן את קנייתם, והמגדלים סבלו מכך, כי או שלקחו אל הטבק הזה ולא שלמו, או שלא לקחו את הטבק בכל; ועל כן באנו לידו מסקנה שיצורך להקציב סכום מסויים שתקציב הפיתוח כדי לתת אשראי למגדל, על מנת שהוא לא יסבול מפגור בתשלומים.

סעיף ה' (קורא את הסעיף)

כולנו הכרנו, כי בסיסת מתן המפתעות למגדלים, שטנה תקלה מסויימת - מידת התקלה לא היתה מקובלת, במידה שווה על אבל חברי הועדה - כי על ידי קבלת המפרעת ניקטר המגדל, אם לא באופן חוקי הרי באופן מעטי, ליצרן סיגוריות מסויים, ועל כן הסכמנו כולנו פה-אחד שיט צורך למצוא פתרון לבעיה זו. אך לא יכולנו למצוא פתרון שיחשב על דעת כולם, כי אי-אפשר לבוא ולומר שאסור למגדל לקבל מפרעות אצל יצרן מסויים, כן לא יכולנו להציע שהמטולה תיתן מפרעות, כי זה היה מחייב מנגנון מסובך - ולכן אמרנו, כי המועצה שאנו מציעים להקים, אשר תטפל בכל בעיות הטבק, תטפל גם בבעיה זו. המומחים והאינטרסנטים שיהיו באותה מועצה, יגיעו לסיימת טובה יותר, מאשר אנו, חברי הכנסת, יכולים להגיע אליה.

סעיף ו' (קורא את הסעיף)

בענין ה"סקרט" הצענו דבר מעטי ומרחיק-לכת, כי בענין זה היו תלנות ונאסר לנו שהסקרט אינו יכול להסאר אצל המגדל, והוא מסתבן לטוק, ומאידך היו מקרים כאשר הסקרט נילקח על ידי בתי-החרושת, והם אינם מסלטים בעדו, אבל בכל-זאת מוצאים דרך להסתמט בו. כולנו הסכמנו לכך שיט צורך שהמטולה תתערב בענין זה, ותקבע מעין סמאים אשר במקרה של חילוקי-דעות ייקראו לפטוק בין איש הצדדים.

סעיף ז' (קורא את הסעיף)

סעיף זה מטפל בטאלה ~~אשר~~ למדי, והיא - כיצד ליצור מצב כלכלי שיעודד גידול של זנים מסובחים ביותר. המצב הקיים אין בו כדי לעודד את החקלאי לגדל טבק מזנים מסובחים, כי במידה שהזן טוב יותר, היבולקטן יותר. ולכן המלצנו על מתן יותר גידול בין סוג א' לסאר הסובחים.

בסעיף ח' המלצנו בפני המטולה ליצור קרן-חדרכה בסכום של 25 אלף ל"י שהתקציב הרגיל להדרכה ולנסיונות שייעשו על ידי משרד החקלאות לשם שיפור הענף.

בסעיף ט' אנו מציינים על כך שהמטלה תעזור למגדלים לבנות סכנות ומחסנים, כי עד עכשיו היו המגדלים מאחסנים את הטבק בדירת המגורים.

סעיף י' מצייין את הסיכויים היפים שקיימים ליצוא הטבק, ובאשר יש עודף ביצור המקומי, יש מקום לדבר על יצוא טבק מזרחי, ובאופן כללי דרשנו את עזרת המטלה בטוח זה.

המטלה לחברי ועדת המטבה להביא בפני מליאת הוועדה בקודה אחת שלא הוכרעה בוועדת המטבה. היתה הצעה כי נסליין בפני המטלה על הקמת קואופרטיבים של המגדלים. ניסינו לברר את השאלה, ונוכחנו לדעת כי היא חורגת לא רק מתחום המסכנות שלנו, לא רק מתחום התביעות שטענו ספי המגדלים - אלא גם מתחום הבקשות והסומחיות שלנו. חשבנו שהקמת קואופרטיבים בענף כל כך ספציפי אינו עניין לוועדה, אלא זה עניין של התפתחות ההכרה הקואופרטיבית| תנאים ספציפיים של הגידול ותנאים סוציאליים כלליים בכפר הערבי, ועל כן לא המלצנו בקודה זו.

היו"ר ט. בנטוב: האם דבתם על מצב שיכול להתהוות - וכפי שבאשר לי, מתהווה לפעמים - שאם כי קיימים מחירי מינימום, יצרני הסיגריות מסרבים לקנות בטחורי המינימום ומכריחים את המגדלים לקבל מחירים שהם פחותים ממה שהיה המינימום?

בראה לי שיטנה סתירה בין סעיף ד' לסעיף ה', באשר בסעיף ד' באשר שאשרי אינו צריך להינתן דרך יצרני הסיגריות, ולעומת זאת בסעיף ה' באשר שאת האשראי אפשר לתת על ידי היצוא היצרנים.

ט. וילנר: האם המגדלים שהופיעו בפני הוועדה היו מגדלי-טבק בקנה-מידה גדול או בקנה-מידה קטן, כי קיימת בעיה של רצון לחסל את המגדלים הקטנים? כי יש הבדל בין בעיותיהם של המגדלים הגדולים ובין בעיותיהם של המגדלים הזעירים.

א. כהן: בוועדה לא התעונן אף אחד שהיו מקרים כאשר שילמו למטה ממחירי-המינימום הנקבעים על ידי המטלה. להיפך, באשר לנו כי שולמו מחירים שהם למעלה ממחירי-המינימום, אך היה ויכוח, ואנני לא יכולתי לקבוע, כי אינני שופט, בכמה היו מחירים אלה גבוהים ממחירי-המינימום. אולם שאלתך יכולה להיות סוצדקת לגבי הסקרט, כי עבור הסקרט בדרך-כלל אין מטלמים, ואם מטלמים הרי אלה הם מחירים סמתח למינימום. לכן גם הצענו שיהיה מעין כורך שיכריע בשאלה זו.

בין סעיף ד' וסעיף ה' אין כל סתירה, כי סעיף ד' מדבר על פעולה מידית ביחס לפיגורים בתשלומים, ולעומת זאת סעיף ה' מטפל בשיטה סתמדת של מתן מפרעות.

לשאלתו של חה"כ וילנר, הרי מלבד חה"כ קיים, שלא הופיע בוועדה, כנציג המגדלים אלא כחבר-הוועדה, הוסיפה בפנינו מסלחת בהרכב של 4 אנשים; חה"כ חסדן בתור מגדל טבק, בעים מחול, מסעד ליוס, וכטאל טריף. אלה הם מגדלי טבק במסדים שונים אינו קיים ארגון של מגדלים זעירים כסם שאינו קיים ארגון של מגדלים גדולים, ובכלל בגידול הטבק אינה קיימת בעיה של לטיפונות סצד אחד ומגדלים זעירים סצד שני. שאלתי את המגדלים אם ישנם כאלה ביניהם העוסקים רק בגידול טבק, וקבלתי תשובה שיטנם מקרים כאלה רק בטקדה שהאדמה אינה מתאימה לגידולים אחרים.

היו"ר ט. בנטוב: סמענו את כל ההסברים להמלצות, בישיבה הבאה נערוך הצבעה על המלצות אלה. אם לחברים יש הצעות או תיקונים להצעות, אנקטם להכין זאת בכתב.

עמה אנו עובדים לסעיף ג' האבסודר-היוס - המסך הדיון בחוק לתיקון פקודת הנמלים.

בהסכמת מנהל להסכימו לטעיף 14 (ה)
בהתאם לתקנות שהוצעו על ידי חברי הועדה,

סר סיני:

וזוהו הנוסח שאנו מציעים:

(1) א. ערך אדם מאניה והטאיר בה חפציו -
יסטור קברניט האניה, או בהעדרו - סי סטמונה עליה, את החפצים, בלווית
רטימה הסצינת את שם בעליהם, ושם האניה, לתחנת מטרה בנפל ישראלי, נגד
איטור מטירתם.

את המלים "או בהעדרו - סי סטמונה עליה"
אנו מציעים לסחוק, כי סר יערי אומר לנו, שמלים אלה הן מיותרות היות וכל
סי שבפועל ספקד על האניה הוא הקברניט.

היו"ר ס. בנטוב: הסמלה היא, סתי יסטור הקברניט את החפצים
אני הייתי מציע להוסיף את המלים "מיד",
כי הכוונה היא שיסטור אותם בהזדמנות הראשונה שיוכל.

סר סיני: אם כן, אפשר לכתוב, בכל ההקדים האפשרי.

הצעת סר סיני - בתקבלה.

(ב) החפציו ייסטור ברטוח המטרה, עבור
בעליהם, במסך 6 חדשים מיום מטירתם כאמור
בפיסק (א).

סר סיני:

(ג) כתוב סטת האניס האמורים יראו את
החפצים כראות חפציו המצויים בישראל ואין להם בעליהם.

היו"ר ס. בנטוב: האם בדרך-כלל הזמן, שלאחריו רואים את החפציו
כראות בכסים אסאין להם בעלים, הוא 6 חדשים?

איבני יכול לומר מהו הזמן המדויק בדרך-
כלל, אבל בהצעת חוק שהוכנה בקטר עם הרכוס
הנטוט המועד שנקבע שם הוא שנה.

סר סיני:

ברצוני לציין כי עדיין לא הבאנו, סעיף זה
לידיעת המטרה. יתכן ויש לה סה לומר בענין המועד, כי אולי לא תרצה
להחזיק את החפציו תקופה כה ממושכת. על כן הייתי מבקש את הועדה לאפשר
לנו להתייעץ בענין זה עם המטרה.

היו"ר ס. בנטוב: אני מציע להתאים את הזמן למועד הקיים בחוק
הקיים.

סעיף 1 (א) (ב) (ג) כפי שנוסח על ידי היועץ המשפטי -
בתקבלה.

זהרי סעיף (2) כפי שנוסח על ידינו בהתאם
לתקנות שהוצעו על ידי חברי-הועדה:

סר סיני:

ערק אדם מאניה ונותר בידי בעליה סכר
המגיע לעריק, רטאי בית-המשפט המוסטן לדון אותו כאמור בסעיף קטן 7
לפי בקשת בעל האניה או היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בא-כוחו, להטיל
עיקול על הסכר האמור, לשם הבטחת כל סכום שהעריק עסוי להתחייב בו לפי
סעיף זה.

היו"ר ס. בנטוב: מה פירוט, כאמור בסעיף קטן 7?

סר סיני:

הכוונה היא לסעיף 5, סדרם הגענו אליו, שבו נאמר, כי מי שנתייב בעריקה רשאי בית-דין להטיל עליו טיחחור כל עודף שכר, והכוונה היא לבית-דין שדן את הימאי לעריקה ונתייב אותו בדין. אותו בית-דין יהיה מוסמך לצוות גם להטיל עיקול זמני על הסכר.

סר סיטרון:

היות וסעיף זה לא עבר את בקורת הסגנון של מר שרי, מבקש את הועדה לקבוע את העקרון, ולאפשר לנו לנסח את הסעיף סופית. כדי שלא נצטרך להביא את נוסח הסעיף בפני הועדה שחוש, אולי תסמיכו את היו"ר לאשר את הנוסח הסופי.

אנו שכחנו לדאוג למתן סמכות לבית דין שלום. אם אדם עורך בארה"ב, איננו יודע לפני איזה בית דין צריך להביאו. אני חושב שנצטרך להכניס סעיף, שהסמכות בידי בית משפט שלום במקום הנמל שממנו יצאה האניה.

היו"ר ס. בנטוב:

מה ההבדל בין אדם שנשכר בימאי לשירות ולא הצטרף לאניה ובין עריק?

סר סיני:

פריק הוא מי שנשכר והפליג ואחר כך ערק, וכאן הכוונה היא לאדם שנשכר, הביא חפציו לאניה, ועדיין לא התחיל במסע.

היו"ר ס. בנטוב:

האם לא היה רצוי להכניס הגדרה מה זה עריק, כי הרי בכל החוק אין הגדרה כזאת? ואני חושב שאי אפשר לקבוע עריק לאדם שלא הוכח שהוא באמת ערק, כי יש אנשים שמסיבות מוצדקות אינם מצטרפים לאניה.

סר סיני:

בסעיף 14(ה)4 נכתב הגדרה מה זה עריק.

היו"ר ס. בנטוב:

אם כך, מציע להקדים את סעיף 14(ה) (4) לסעיף 14(ה) 2. אם אין התנגדות להצעת זו, נצטרך לסגור סעיף 4(ה).

ס. וילנר:

סעיף 14(ה)4(ג) פוגע בזכות הספיקה של הימאים, כי בסעיף זה כתוב, שמי שנשכר את האניה לפני גמר תקופת השכירות, נחשב כעריק. ענין זה אינו שייך לחוק הזה, זה ענין של טכסוכי עבודה. על כן אני מציע למחוק את הסעיף 14(ה) 4(ב)4(ג).

י. אורי:

איננו מבין את דבריו של חבר הכנסת וילנר, הרי המדובר באן על אניות שבהן תלוי יבוא הסזון שלנו לארץ ובנוסף של העולים לארץ. ועל ק לא יתכן שהימאים ינטשו את האניה, ועל ידי כך יפריעו להפלגתה. ולא יבואו על אנשים.

י. ניצני:

באניה המשטר חמור יותר מאשר בכל מקום עבודה אחר ביבשה, ולכן צריך להקפיד על טלוי ההתחייבות שמישהו קיבל על עצמו בעבודה על האניה.

סר יערי:

נדמה לי שפה ישנה מי-הבוא. ישנם שני סוגים של עקרות. מטרה אחת של שכירות הוא לגבי אניה שמפליגה בקו קבוע, למשל, מישראל למדסיל ומדסיל לישראל, וזוהי שכירות לנסיעה אחת. לעומת זאת ישנן שכירות שיוצאות את הארץ ואיננו יודעים מתי תחזורנה, כי הן עובדות גם בממליות זרים. היות ואיננו רוצים שימאי יהיה קשור לאניה כזאת לכל תקופת מסעה, אנו קובעים שכירות לתקופה מסוימת, ובגמר תקופה זו רשאי הימאי לעזוב את האניה.

היו"ר ס. בנטוב:

אני מבין שההגדרה של עריק בחוזה לנו רק למטרת הענש. מכיוון שאנו אוטרים שעריק הוא רק מי שערק בחו"ל ולא בארץ, זה צריך להאמר בהגדרה.

היו"ר מ. בנטוב:
אני חושב, כי בסעיף 4(ג) אחרי המלים
"ונטשה לפני גמר הטבע או תקופת השכירות
שנסכר להם" יש להוסיף את המלים "ללא רשות".

מר סינץ:
מי יוכיח שהוא נטש את האניה ללא רשות?
אנו נצטרך להוכיח כאן דבר נגטיבי.
על ידי כך שלא כללנו כאן את המלים "ללא רשות" חזבת ההוכחה נופלת על
העריק.

היו"ר מ. בנטוב:
מה זה נקרא "רשות"? אני יודע שבציים
אחרים, רב החובל רשאי להרשות למלח לעזוב
את האניה.

מר יערי:
הרשות לעזוב אניה טעונה איסור הקונטול,
ובמקרים שיש טענות שצדקה האבסטר העניבה,
הקונטול מאשר אותה.

היו"ר מ. בנטוב:
השאלה היא, האם הקונטול חייב לאשר, או
שהדבר תלוי ברצונו.

מר יערי:
ישנם כללים מסויימים לפיהם יש לאשר
בקלות אלו.

היו"ר מ. בנטוב:
אבקשם להמציא לנו את הכללים האלה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30